

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مرکز تنظیم‌گری

مدیریت کل تنظیم مقررات

اداره مطالعات و مقررات نظارتی

دستورالعمل اجرایی

عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد

تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران

مرداد ماه ۱۴۰۳

«بسمه تعالی»

براساس قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱، قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب سال ۱۳۶۲ و در اجرای آئین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۱۸) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران که در تاریخ ۱۳۷۸/۹/۹ به تصویب هیئت وزیران رسیده است، دستورالعمل اجرایی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران به شرح ذیل تدوین می‌گردد^۱:

بخش اول - تعاریف

ماده ۱- معانی عبارتهای مذکور در این دستورالعمل به شرح زیر می‌باشد:

ایران: جمهوری اسلامی ایران.

قانون: قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

آئین‌نامه: آئین‌نامه اجرائی ماده (۱۸) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

دستورالعمل: دستورالعمل اجرائی عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

شورای عالی: شورای عالی مناطق تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

سازمان: سازمان هر یک از مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

منطقه: هر یک از مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

مؤسسه: مؤسسه اعتباری که دارای اجازه فعالیت در منطقه می‌باشد.

بانک: بانکی که دارای اجازه فعالیت در منطقه می‌باشد.

^۱ - مصوب جلسه فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۱۱ هیأت عالی.

شعبه: واحدی از یک بانک یا مؤسسه اعتباری فعال در منطقه یا خارج از آن است که طبق اساسنامه بانک یا مؤسسه اصلی و در چارچوب قوانین و مقررات منطقه به عملیات مجاز بانکی مبادرت می‌ورزد.

واحدهای بانکی: بانک‌ها، مؤسسات و شعب بانک‌ها و مؤسسات ایرانی و خارجی که دارای اجازه فعالیت در منطقه هستند.

بانکداری برون‌مرزی: انجام انواع عملیات بانکی منحصرأ با پول خارجی.

صرافی: اشتغال به خرید و فروش و انتقال انواع پول و مسکوکات طلا و نقره.

دفتر نمایندگی: دفتر نمایندگی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری که در منطقه تأسیس می‌شود.

موافقت اصولی: موافقت اولیه بانک مرکزی با تأسیس بانک یا مؤسسه و یا افتتاح شعب

بانک‌ها و مؤسسات خارجی پس از تأیید شرایط احراز متقاضیان و تودیع ۵۰ درصد

سرمایه نزد بانک مرکزی به منظور تشکیل پرونده ثبتی و تکمیل سرمایه.

مجوز تأسیس: موافقت نهائی بانک مرکزی با تأسیس بانک یا مؤسسه یا افتتاح شعب بانک‌ها

و مؤسسات خارجی بعد از تودیع ۱۰۰ درصد سرمایه نزد بانک مرکزی و طی مراحل

پیش‌بینی شده در آئین‌نامه و دستورالعمل به منظور ثبت واحد بانکی در منطقه.

بخش دوم - شرایط تأسیس

ماده ۲- بانک‌ها و مؤسسات می‌توانند با سرمایه ایرانی یا خارجی و یا با مشارکت ایرانی و خارجی در منطقه به ثبت برسند.

ماده ۳- بانک‌ها و مؤسساتی که در منطقه به ثبت می‌رسند و مرکز اصلی آنها نیز همان منطقه باشد بانک یا مؤسسه ایرانی محسوب می‌شوند.

ماده ۴- تأسیس بانک، مؤسسه و افتتاح شعب بانک‌ها و مؤسسات ایرانی یا خارجی در منطقه موکول به پیشنهاد سازمان، صدور مجوز تأسیس از طرف بانک مرکزی و ثبت در منطقه است. مرجع ثبت شرکت‌ها در منطقه مکلف است قبل از ثبت واحدهای بانکی مجوز تأسیس را مطالبه کند.

تبصره: اساسنامه بانکها و مؤسسات و هرگونه تغییرات بعدی در اساسنامه آنها باید پس از پیشنهاد سازمان به تأیید هیات عالی^۲ برسد.

ماده ۵- تأسیس دفاتر نمایندگی بلنکها و مؤسسات ایرانی یا خارجی موکول به موافقت سازمان، اخذ تأییدیه بلنک مرکزی در مورد مسئول دفتر نمایندگی و ثبت در منطقه است.

تبصره: دفتر نمایندگی قبل از شروع فعالیت ملزم به ارسال یک نسخه از آگهی ثبت دفتر نمایندگی در روزنامه رسمی و ارائه آدرس دقیق محل فعالیت خود به بلنک مرکزی می باشد.

ماده ۶- شعب بانکهای ایرانی که پیش از تصویب آئین نامه با اجازه بانک مرکزی در منطقه ایجاد شده اند نیازی به اخذ مجوز تأسیس مجدد ندارند.

ماده ۷- سرمایه بانکها و مؤسسات می تواند تا ۱۰۰ درصد متعلق به اتباع خارجی یا ایرانی و یا ترکیبی از این دو باشد. از نظر دستور العمل اتباع حقیقی خارجی، افراد تابع دولت های مورد شناسائی دولت ایران و اتباع حقوقی خارجی، شرکتها و بانکهای ثبت شده در کشورهای مورد شناسائی دولت ایران هستند که حداقل سه سال سابقه فعالیت داشته باشند.

تبصره- در موارد استثناء و در رابطه با اتباع حقوقی خارجی به تشخیص بلنک مرکزی عمل خواهد شد.

ماده ۸- واحدهای بانکی در منطقه می توانند بر حسب مجوز دریافتی به بانکداری برون مرزی اشتغال ورزند. واحدهای بانکی برون مرزی از انجام عملیات و معاملات به ریال ایران ممنوع هستند و باید معاملات و عملیات خود را منحصراً با پولهای خارجی انجام دهند.

تبصره- واحدهای بانکی که مجوز فعالیت بانکداری برون مرزی را دریافت می کنند مکلفند عبارت «برون مرزی» را همراه نام خود بکار برند.

^۲ - مصوب جلسه فوق العاده مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۱۱ هیات عالی.

ماده ۹- تأسیس بانک یا مؤسسه در منطقه به صورت شرکت سهامی عام یا خاص با سهام با نام طبق مقررات مندرج در لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب سال ۱۳۴۷ مجاز است.

ماده ۱۰- حداقل سرمایه واحدهای بانکی در منطقه به شرح زیر تعیین می‌گردد^۳:

۱۰-۱- واحدهای بانکی غیر برون مرزی:

۱-۱-۱- بانک حداقل هزار میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال که صد درصد آن

باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

۱-۱-۲- مؤسسه حداقل ششصد میلیارد (۶۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال که صد درصد

آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

۱-۱-۳- شعبه بانک یا مؤسسه خارجی: حداقل پنج میلیون (۵.۰۰۰.۰۰۰) یورو که

صد درصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

۱۰-۲- واحدهای بانکی برون مرزی^۴:

۱-۲-۱- بانک: حداقل پنجاه میلیون (۵۰.۰۰۰.۰۰۰) یورو که صد درصد آن باید به

صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

۱-۲-۲- شعبه بانک یا مؤسسه خارجی: حداقل پنج میلیون (۵.۰۰۰.۰۰۰) یورو که

صد درصد آن باید به صورت نقد نزد بانک مرکزی سپرده شود.

تبصره ۱- صدور موافقت اصولی موکول به تأمین و تودیع ۵۰ درصد سرمایه واحد بانکی مربوط و

صدور مجوز تأسیس موکول به تأمین و تودیع ۱۰۰ درصد سرمایه واحد بانکی مربوط

نزد بانک مرکزی طبق مفاد این ماده است.

تبصره ۲- صدور مجوز تأسیس واحدهای بانکی با سرمایه خارجی موکول به ارائه اعلامیه فروش

ارز به یکی از بانک‌ها به میزان سرمایه متعلق به اتباع خارجی و در مورد واحدهای

بانکی برون مرزی تودیع ارز نزد بانک مرکزی خواهد بود.

تبصره ۳- شعب بانک‌ها و مؤسسات داخلی در منطقه الزامی به تودیع سپرده سرمایه ندارند.

^۳ - آخرین ارقام به استناد تصویب‌نامه‌های ۱۱۷۷۲/ت/۴۰۸۸-هـ مورخ ۱۳۸۷/۷/۱۴ و ۱۲۳۲/ت/۴۱۷۰۳-هـ مورخ ۱۳۸۸/۱/۹ هیأت وزیران.

^۴ - آخرین ارقام به استناد «دستورالعمل اجرایی ناظر بر تأسیس، فعالیت، نظارت و انحلال واحدهای بانکی برون مرزی در مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران» مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۱/۱ شورای پول و اعتبار.

تبصره ۴- بانک مرکزی به تشخیص خود می‌تواند حداقل سرمایه نقدی واحدهای بانکی را تغییر دهد.

ماده ۱۱- استفاده از وجوه تودیع شده نزد بانک مرکزی منوط به ارائه مدارک ثبت شرکت شامل اساسنامه و اظهار نامه ثبت شده، آگهی ثبت در روزنامه رسمی و اعلام اسامی مدیران و صاحبان امضاء مجاز می‌باشد.

ماده ۱۲- متقاضیان تأسیس بانک و مؤسسه باید به همراه تقاضای خود مدارک و اطلاعات ذیل را به سازمان ارائه نمایند:

۱-۱۲- تعیین نوع شرکت سهامی مورد نظر به صورت خاص یا عام

۲-۱۲- تعیین نوع فعالیت

۳-۱۲- میزان سرمایه مورد نظر با تعیین درصد پرداخت شده و تعهد شده

۴-۱۲- اساسنامه پیشنهادی

۵-۱۲- ارائه برنامه عملیاتی بانک یا مؤسسه در منطقه

۶-۱۲- نام و مشخصات و سابقه فعالیت مؤسسين با ذکر میزان تعهد سهام توسط هر یک از آنها

۷-۱۲- نام و مشخصات، میزان تحصیلات، سابقه فعالیت و سمت‌های قبلی اعضای هیئت مدیره، اعضای هیئت عامل و مدیر عامل و قائم مقام پیشنهادی برای بانک یا مؤسسه.

۸-۱۲- ارائه یک نسخه از اساسنامه، گواهی ثبت و صورت‌های مالی حسابرسی شده و گزارش مدیران برای ۳ سال گذشته (با لحاظ نمودن تبصره ذیل ماده ۷) در مورد مؤسسی که شخص حقوقی بوده و بیش از ۵ درصد سرمایه را تعهد می‌نماید و در صورتی که این مؤسس یا مؤسسين، مالک بیش از ۵۰ درصد سهام شرکت‌های دیگر باشند صورت‌های مالی حسابرسی شده تلفیقی با ذکر نام و مشخصات و نوع فعالیت شرکت‌های تابعه برای سه سال گذشته.

۹-۱۲- ارائه گواهی‌های مذکور در ذیل برای اعضای هیئت مدیره، هیئت عامل و مدیر عامل و قائم مقام وی:

۱-۹-۱۲- اظهار نظر در مورد صلاحیت مالی توسط یک بانک معتبر.

۲-۹-۱۲- گواهی حسن شهرت به تایید سه شخص حقوقی یا حقیقی.

۳-۹-۱۲- گواهی عدم سوء سابقه از پلیس محل اقامت.

۴-۹-۱۲- تعهدنامه از هر یک از اشخاص مذکور در بند ۹-۱۲ فوق مبنی بر اینکه

شخص مربوطه در هیچ نقطه از دنیا سابقه ورشکستگی نداشته و در هیچ شرکتی

که متوقف یا ورشکست شده سمتی نداشته و محکومیت کیفری در موارد تخلفات

مالی از هیچ نوع و در هیچ کشوری ندارد. چنانچه به دلیل وجود مواردی، ارائه

تعهدنامه کامل به شرح فوق مقدور نباشد، اطلاعات لازم برای ارزیابی به بانک

مرکزی ارائه خواهد شد.

۱۰-۱۲- نام و نشانی حسابرس منتخب برای حسابرسی صورت‌های مالی.

۱۱-۱۲- تعهد مؤسسين مبنی بر درج مفاد متن زیر در اساسنامه بانک یا مؤسسه:

تأمین سرمایه بانک یا مؤسسه به مقادیر مذکور در ماده (۱۰) دستورالعمل اجرایی

عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران در

صورت تقلیل حقوق صاحبان سهام بر اثر زیان‌های وارده.

۱۲-۱۲- در صورتی که مؤسسين، بانک‌ها و یا مؤسسات خارجی باشند ارائه مجوز از طرف

مراجع ذیربط کشور متبوع مبنی بر تأسیس بانک یا مؤسسه در منطقه .

۱۳-۱۲- در صورتی که مؤسسين، بانک‌ها و یا مؤسسات خارجی باشند ذکر نام مرجع نظارت

کننده بر آنها در کشور متبوع.

۱۴-۱۲- تعهد نامه مبنی بر انجام معاملات بانکی در منطقه طبق مجوز دریافتی و اساسنامه

و رعایت مقررات قانون، آئین‌نامه و دستورالعمل.

ماده ۱۳- حداقل ۳ نفر از اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل و قائم مقام وی باید تجربه کافی در

بانکداری داشته و حداقل ۵ سال از تجربه آنان در سمت‌های مدیریتی بانکی (ریاست

شعبه درجه یک یا مشاغل هم‌تراز ستادی) بوده باشد.

ماده ۱۴- بانک‌ها و مؤسسات خارجی متقاضی افتتاح شعبه مکلفند به ضمیمه تقاضای خود

مدارک و اطلاعات ذیل را به سازمان ارائه نمایند:

۱-۱۴- تعیین نوع فعالیت؛

۲-۱۴- میزان سرمایه شعبه؛

۳-۱۴- ارائه برنامه عملیاتی برای افتتاح شعبه؛

۴-۱۴- اساسنامه و گواهی ثبت، صورت‌های مالی حسابرسی شده و گزارش مدیریت برای ۳ سال گذشته؛

۵-۱۴- ارائه مشخصات سهامدارانی که بیش از ۱۰ درصد سهام بانک و مؤسسه متعلق به آنان است؛

۶-۱۴- ارائه اطلاعات در مورد کلیه شرکت‌ها و بانک‌هایی که متقاضی دارای بیش از ۱۰ درصد سهام آنان بوده و یا دارای عضو هیئت مدیره در آنها باشد؛

۷-۱۴- نام و مشخصات و میزان تحصیلات رئیس پیشنهادی برای شعبه و معاونین وی با ذکر سابقه و سمت‌های قبلی آنان در ۵ سال گذشته؛

۸-۱۴- تأییدیه مدیر عامل بانک یا مؤسسه در مورد صلاحیت مالی، حسن شهرت و عدم سابقه محکومیت کیفری در مورد رئیس شعبه؛

۹-۱۴- موافقت هیئت مدیره بانک یا مؤسسه متقاضی با تأسیس شعبه در منطقه همراه با مجوز مراجع ذیربط؛

۱۰-۱۴- ذکر نام مرجع نظارت کننده بر بانک یا مؤسسه متقاضی؛

۱۱-۱۴- تعهد نامه برای جبران خسارت ناشی از عملیات شعبه؛

۱۲-۱۴- تعهد نامه در مورد تأمین حداقل سرمایه شعبه، در صورتی که سرمایه بر اثر زیان‌های وارده به کمتر از حداقل مقرر در ماده ۱۰ کاهش یابد؛

۱۳-۱۴- تعهد نامه در مورد اجرای عملیات بانکی در منطقه طبق مجوز دریافتی و اساسنامه و رعایت مقررات قانون، آئین نامه و دستورالعمل؛

۱۴-۱۴- نام و نشانی حسابرس منتخب برای حسابرسی صورت‌های مالی شعبه.

ماده ۱۵- سازمان مکلف است پس از رسیدگی به تقاضای تأسیس بانک، مؤسسه یا شعبه بانک

و مؤسسه خارجی، نظر خود را همراه کلیه مدارک و اطلاعات دریافتی از متقاضی به

بانک مرکزی ارسال دارد.

تبصره- سازمان مکلف است دلایل رد یا قبول تقاضای مربوطه را جهت اطلاع به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده ۱۶- در صورت تایید اساسنامه پیشنهادی، برنامه عملیاتی و مشخصات هیئت مؤسس، هیئت مدیره، هیئت عامل و مدیر عامل و قائم مقام و احراز سایر شرایط و همچنین تأیید تقاضای افتتاح شعبه توسط بانک یا مؤسسه خارجی، بانک مرکزی ابتدا موافقت اصولی خود را با تقاضای تأسیس بانک یا مؤسسه و افتتاح شعبه بانک‌های خارجی اعلام می‌نماید.

ماده ۱۷- در صورتی که تقاضای تأسیس بانک یا مؤسسه به صورت شرکت سهامی عام باشد، طرح پذیره نویسی سهام قبل از انتشار باید به تایید بانک مرکزی برسد.

تبصره- حداقل شرایط تنظیم اظهار نامه و پذیره نویسی، طبق مقررات قانون تجارت و اصلاحیه مورخ سال ۱۳۴۷ آن خواهد بود.

ماده ۱۸- مجوز تأسیس واحدهای بانکی به منظور ثبت در منطقه، پس از تودیع صددرصد سرمایه و انجام سایر ترتیبات موضوع آئین نامه و دستور العمل، توسط بانک مرکزی صادر می‌شود.

تبصره- بانک مرکزی پس از ثبت واحد بانکی در منطقه و دریافت مدارک ثبتی از قبیل اساسنامه ثبت شده و آگهی ثبت در روزنامه رسمی از متقاضیان و انطباق مفاد آن با مدارک و اطلاعات ارائه شده قبلی به بانک مرکزی، تأییدیه‌ای مبنی بر بلامانع بودن فعالیت واحد بانکی صادر می‌نماید.

ماده ۱۹- موافقت اصولی و مجوز تأسیس صادره از طرف بانک مرکزی قبل از انتقال به غیر نمی‌باشد.

ماده ۲۰- مدت اعتبار موافقت اصولی و مجوز تأسیس صادره از طرف بانک مرکزی حداکثر ۶ ماه از تاریخ صدور است مگر آن که به دلایل خاص، مدت دیگری در مجوز قید شده باشد.

ماده ۲۱- انتقال بیش از ۱۰ درصد سهام بانک یا مؤسسه دفعتاً واحده و یا به تدریج به اشخاص دیگر و همچنین تغییر در ترکیب اعضای هیئت مدیره، هیئت عامل، مدیر عامل و قائم مقام بانک یا مؤسسه موکول به موافقت و تأیید قبلی بانک مرکزی است.

ماده ۲۲- افتتاح شعبه توسط بانک یا مؤسسه، در منطقه و سایر مناطق آزاد ایران یا کشورهای دیگر منوط به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است. متقاضیان باید به همراه تقاضای خود، گزارش توجیهی افتتاح شعبه در نقاط مورد نظر را ضمیمه نمایند.

ماده ۲۳- افتتاح شعب بانکها یا مؤسسات اعتباری کشور در منطقه منوط به پیشنهاد سازمان و تأیید بانک مرکزی است.

تبصره ۱- بانکها یا مؤسسات اعتباری فعال در ایران که متقاضی افتتاح شعبه در منطقه هستند، باید برنامه های عملیاتی خود را در مورد افتتاح شعبه به سازمان ارائه نمایند.

تبصره ۲- صلاحیت رئیس شعبه پیشنهادی باید به تأیید بانک مرکزی برسد. بانکها و مؤسسات اعتباری فعال در کشور که متقاضی افتتاح شعبه در منطقه هستند باید به همراه تقاضای خود، مدارک و اطلاعات زیر را به بانک ارائه نمایند:

- نام و مشخصات، میزان تحصیلات رئیس شعبه پیشنهادی، سابقه فعالیت حرفه‌ای و سمت‌های قبلی وی در طی ۵ سال گذشته؛

- تأییدیه مدیر عامل بانک یا مؤسسه در مورد صلاحیت مالی، حسن شهرت و عدم سابقه محکومیت کیفری؛

ماده ۲۴- تأسیس صرافی در منطقه منوط به پیشنهاد سازمان و صدور مجوز بانک مرکزی است. **تبصره-** سازمان مدارک موضوع ماده (۲۷) دستورالعمل را بررسی و به همراه نظرات خود به بانک مرکزی ارائه می‌نماید.

ماده ۲۵- تأسیس صرافی منحصراً به صورت شرکت تضامنی مجاز است. صرافی‌هایی که قبل از تصویب دستورالعمل در مناطق تأسیس شده‌اند و مکلفند ظرف مدت ۶ ماه شرایط خود را با مفاد آن تطبیق دهند.

ماده ۲۶- حداقل سرمایه پرداخت شده صرافی‌ها^۵ معادل ۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰ (پانصد میلیون) ریال می‌باشد.

^۵ - جهت اطلاع از شرایط تأسیس و حداقل سرمایه اولیه به منظور تأسیس صرافی، به «دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صرافی‌ها» مصوب ۱۴۰۲/۸/۱۶ شورای پول و اعتبار مراجعه شود.

ماده ۲۷- متقاضیان تأسیس صرافی باید به همراه تقاضای خود مدارک و اطلاعات ذیل را به سازمان ارائه نمایند.

۲۷-۱- میزان سرمایه؛

۲۷-۲- اساسنامه پیشنهادی؛

۲۷-۳- نام و مشخصات و سابقه فعالیت مؤسسين با ذکر میزان سهم‌الشرکه هر یک از آنان؛

۲۷-۴- نام و مشخصات، میزان تحصیلات، سابقه فعالیت و سمت‌های قبلی مدیران و مدیرعامل؛

۲۷-۵- اسم و آدرس بازرسی قانونی مورد نظر؛

۲۷-۶- ارائه گواهی‌های مذکور در زیر برای مدیران و مدیرعامل:

۲۷-۶-۱- گواهی مربوط به صلاحیت مالی از یک بانک معتبر؛

۲۷-۶-۲- گواهی حسن شهرت، حداقل به تأیید سه شخص حقیقی یا حقوقی معتبر؛

۲۷-۶-۳- گواهی عدم سوء سابقه از پلیس محل اقامت؛

۲۷-۶-۴- تعهد نامه هر یک از مدیران و مدیرعامل مبنی بر اینکه در هیچ زمانی تحت

تعقیب قضائی در موارد تخلفات مالی قرار نگرفته و یا محکومیت کیفری از هیچ

نوع و در هیچ کشوری ندارد؛

۲۷-۶-۵- تعهد نامه مبنی بر انجام عملیات صرافی طبق مقررات دستورالعمل؛

ماده ۲۸- بانک مرکزی در صورت تأیید تقاضا و پس از دریافت گواهی تودیع سرمایه، نسبت به صدور مجوز تأسیس صرافی جهت ارائه به ثبت منطقه، اقدام می‌نماید.

ماده ۲۹- پس از ثبت واحد صرافی در منطقه و ارائه آدرس دقیق محل فعالیت به بانک مرکزی واحد صرافی می‌تواند فعالیت خود را شروع نماید.

ماده ۳۰- مجوز صادره برای صرافی، قابل انتقال به غیر نمی‌باشد.

ماده ۳۱- واحدهای صرافی باید مجوز تأسیس صرافی را در معرض دید عموم قرار دهند.

بخش سوم - نظام ارزی مناطق آزاد

ماده ۳۲ - کلیه معاملات و نقل و انتقالات ارزی در مناطق منحصراً تحت شمول آئین‌نامه و دستورالعمل خواهد بود.

ماده ۳۳ - خرید و فروش کلیه ارزها در مقابل ریال یا سایر ارزها و کلیه معاملات و نقل و انتقالات ارزی در مناطق توسط اشخاص حقیقی و حقوقی آزاد است.

تبصره - بانک مرکزی مکلف است فهرست ارزشهای معتبر را در مقاطع زمانی معین تهیه و در اختیار واحدهای بانکی دارای مجوز انجام عملیات ارزی قرار دهد تا واحدهای مذکور منحصراً به خرید و فروش ارزشهای معتبر اقدام نمایند.

ماده ۳۴ - نقل و انتقال کلیه ارزها از خارج از کشور به مناطق واز هر منطقه به سایر مناطق و خارج از کشور آزاد است.

تبصره - نقل و انتقالات ارز به هر شکلی از مناطق به سایر نقاط کشور و بالعکس تابع ضوابط و مقررات ارزی کشور خواهد بود.

ماده ۳۵ - نرخ خرید و فروش ارزها و همچنین تبدیل آنها به ریال در مناطق براساس عرضه و تقاضا در بازار آزاد تعیین می‌گردد.

بخش چهارم - شرایط و نحوه فعالیت

ماده ۳۶ - بانکها و مؤسسات و شعب بانکها و مؤسسات خارجی می‌توانند با ارائه مدارک مشروح زیر به سازمان، فعالیت خود را شروع نمایند:

۱-۳۶- تأییدیه بانک مرکزی موضوع تبصره ذیل ماده ۱۸.

۲-۳۶- یک نسخه از اساسنامه مورد تأیید ثبت.

۳-۳۶- یک نسخه از آگهی ثبت در روزنامه رسمی کشور.

۴-۳۶- یک نسخه از اجاره نامه و یا سند مالیکت محل استقرار.

ماده ۳۷ - شعب موجود بانکها و مؤسسات اعتباری ایرانی در منطقه موظفند از تاریخ ابلاغ دستور العمل ظرف مدت ۶ ماه فعالیت خود را با آئین نامه و دستور العمل منطبق و تأیید بانک مرکزی را دریافت نمایند.

ماده ۳۸- معاملات کلیه واحدهای بانکی در منطقه به ریال ایران مشمول مقررات قانون عملیات بانکی بدون ربا خواهد بود. این واحدها در معاملات ارزی خود مجاز به رعایت رویه‌های بین‌المللی بانکی هستند.

ماده ۳۹- مؤسسات، مجاز به افتتاح حساب‌های قرض‌الحسنه جاری و یا حساب‌های دیگر، به ریال و ارز، که برداشت از آن‌ها با چک امکان‌پذیر است نمی‌باشند.

ماده ۴۰- واحدهای بانکی بجز واحدهای بانکی برون‌مرزی برای انجام عملیات ارزی باید از بانک مرکزی مجوز جداگانه دریافت نمایند.

ماده ۴۱- واحدهای بانکی برون‌مرزی در منطقه، مجاز به انجام عملیات بانکی به ریال نمی‌باشند.

ماده ۴۲- واحدهای بانکی به استثنای مواردی که در مواد ۳۹ و ۴۱ مجاز شناخته نشده‌اند، می‌توانند طبق ضوابط قانون عملیات بانکی بدون ربا منابع مالی مورد نیاز خود را به طرق ذیل تأمین نمایند:

۱- ۴۲- قبول سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری؛

۲- ۴۲- قبول سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده‌های مشابه غیردیداری؛

۳- ۴۲- قبول سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار؛

۴- ۴۲- انتشار اوراق مشارکت؛

۵- ۴۲- دریافت تسهیلات اعتباری از اشخاص حقیقی و حقوقی؛

۶- ۴۲- استفاده از سایر ابزارهای تأمین منابع.

تبصره- ضوابط مربوط به بندهای ۴-۴۲، ۵-۴۲ و ۶-۴۲ در صورت تأمین منابع به ریال باید به تایید بانک مرکزی برسد.

ماده ۴۳- واحدهای بانکی می‌توانند براساس ضوابط قانون عملیات بانکی بدون ربا و طبق اساسنامه خود به اعطای تسهیلات اعتباری در هر یک از بخش‌های اقتصادی، کشاورزی، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، خدمات و بازرگانی و صادرات مبادرت نمایند.

ماده ۴۴- واحدهای بانکی می توانند سود علی الحساب سپرده‌های سرمایه‌گذاری را به تشخیص خود تعیین و براساس قراردادهای منعقد شده با سپرده‌گذاران، در فواصل زمانی معین پرداخت نمایند.

ماده ۴۵- واحدهای بانکی در منطقه مکلفند ترتیبی اتخاذ نمایند که اموال وثیقه تسهیلات اعطائی در طول مدت اجرای قرارداد مربوط، همه ساله حداقل به میزان مانده این تسهیلات به نفع واحد بانکی طبق ضوابط و مقررات منطقه بیمه شوند.

ماده ۴۶- واحدهای بانکی برون مرزی و واحدهایی که مجوز عملیات ارزی را از بانک مرکزی دریافت کرده‌اند می‌توانند براساس رویه‌های بین‌المللی بانکی به ارائه خدمات و انجام معاملات به ارز به شرح ذیل مبادرت نمایند:

۴۶-۱- برقراری روابط کارگزاری با سایر بانکها؛

۴۶-۲- انجام انواع نقل و انتقالات پولی برای خود یا مشتریان؛

۴۶-۳- انجام کلیه معاملات مربوط به خرید و فروش ارز به صورت نقدی به حساب خود یا مشتریان؛

۴۶-۴- نگاهداری حساب‌های جاری (به استثنای مؤسسات)؛

۴۶-۵- نگاهداری حساب‌های پس‌انداز؛

۴۶-۶- نگاهداری انواع سپرده‌های مدت دار با سررسیدهای مختلف؛

۴۶-۷- دریافت انواع وام و اعتبار؛

۴۶-۸- انتشار، خرید، فروش، پذیره نویسی و نگاهداری اوراق مشارکت و اوراق قرضه خرید یا پذیره نویسی این اوراق و شرایط انتشار آنها به تایید بانک مرکزی خواهد رسید؛

۴۶-۹- اعطای انواع وام و اعتبار؛

۴۶-۱۰- خرید، تنزیل و تضمین انواع اوراق تجاری؛

۴۶-۱۱- انجام کلیه امور مربوط به اعتبارات اسنادی، بروات و سفته‌ها و ضمانتنامه‌ها؛

۴۶-۱۲- مدیریت دارائی‌ها و انجام خدمات سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار به حساب مشتریان؛

۱۳-۶۶- انجام کلیه خدمات امانی و سایر امور مدیریتی؛

۱۴-۶۶- انجام سایر عملیات و خدمات بانکی مجاز به ارز.

تبصره- واحدهای بانکی برون مرزی می‌توانند به هر یک از انواع عملیات بانکی طبق اساسنامه خود اشتغال ورزند.

ماده ۴۷- معاملات ارزی واحدهای بانکی در منطقه تابع مقررات ارزی سایر نقاط کشور نبوده و کارمزد عملیات بانکی، نرخ‌های خرید و فروش ارز، سود تسهیلات اعتباری دریافتی و سپرده‌های مختلف و همچنین سود تسهیلات اعطائی، براساس شرایط عرضه و تقاضا در بازار و به‌طور آزادانه تعیین می‌شود.

ماده ۴۸- واحدهای بانکی در منطقه همواره در اعطای تسهیلات ارزی بایستی وثائق و یا تضمین‌های مطمئن دیگری به تشخیص خود به ارز و یا با قابلیت تبدیل به ارز، دریافت نمایند.

تبصره- در صورتی که وثائق دریافتی در سایر نقاط کشور باشد، قابلیت تبدیل و انتقال وجه آن به منطقه، تابع مقررات ارزی کشور خواهد بود.

ماده ۴۹- صدور ضمانتنامه به استثناء ضمانتنامه‌های شرکت در مناقصه و مزایده منوط به دریافت سپرده، حداقل معادل ۱۰ درصد، خواهد بود.

تبصره- حداقل فوق در مورد ضمانتنامه‌های مربوط به صادرات خدمات فنی و مهندسی به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

- تا ۱۰ میلیون دلار از مبلغ ضمانتنامه، معادل ۳ درصد؛

- مازاد ۱۰ میلیون دلار تا ۵۰ میلیون دلار از مبلغ ضمانتنامه، معادل ۵ درصد؛

- مازاد بیش از ۵۰ میلیون دلار از مبلغ ضمانتنامه، معادل ۳ درصد؛

ماده ۵۰- واحدهای بانکی در منطقه مجاز به قبول سهام خود به عنوان وثیقه تسهیلات اعطائی نمی‌باشند.

ماده ۵۱- واحدهای بانکی مکلفند برنامه‌های سالانه خود در مورد مدیریت ریسک عملیات ارزی از جمله ریسک وضعیت باز را به تایید بانک مرکزی برسانند.

ماده ۵۲- مانده تسهیلات اعطائی قطعی هر واحد بانکی به هر مشتری (شخص حقیقی و یا حقوقی) اعم از اینکه تسهیلات رأساً به آنها و یا همسر و فرزندان تحت تکفل آنها اعطا

شده باشد و یا اینکه تسهیلات به مؤسسات و شرکت‌هایی اعطاء شده باشد که این مشتریان جمعاً بیش از ۲۰٪ سهام آنها را داشته باشند، جمعاً نمی‌تواند از ۱۵٪ مبلغ حساب سرمایه تجاوز نماید.

تبصره ۱- جمع تعهدات ناشی از اعتبارات اسنادی، ضمانتنامه‌ها، پذیره نویسی‌ها و ... و مانده تسهیلات موضوع این ماده نمی‌تواند از ۲۵٪ مبلغ حساب سرمایه تجاوز نماید.

تبصره ۲- حساب سرمایه بانک یا مؤسسه شامل سرمایه پرداخت شده، اندوخته‌ها و مانده سود و زیان انباشته می‌باشد.

ماده ۵۳- در صورتی که منابع تسهیلات اعطائی شعب بانک‌ها و مؤسسات ایرانی و خارجی، توسط بانک یا مؤسسه مادر تأمین شود این نوع از تسهیلات مشمول محدودیت مذکور در ماده (۵۲) نخواهد بود.

ماده ۵۴- در صورتی که تسهیلات اعتباری به وثیقه سپرده‌های متقاضی اعطاء شود تا مبلغ پوشش داده شده، در سقف اعتباری مذکور در ماده (۵۲) منظور نخواهد شد.

ماده ۵۵- بانک‌ها و مؤسسات در منطقه مکلفند ضوابط مربوط به «نسبت کفایت سرمایه» را که از طرف بانک مرکزی و با توجه به معیارهای متداول بین المللی اعلام می‌گردد، رعایت نمایند.

تبصره - شعب بانک‌ها و مؤسسات خارجی در منطقه موظف به رعایت نسبتی بین سرمایه و کل دارائی‌ها می‌باشند که از جانب بانک مرکزی برای آنان تعیین می‌گردد. همچنین در بررسی وضعیت مالی شعب یادشده، اطلاع از وضعیت مالی بانک مادر به ویژه نسبت «کفایت سرمایه آنها» مورد دقت نظر قرار خواهد گرفت.

ماده ۵۶- واحدهای بانکی در منطقه موظفند بطور هفتگی و حداکثر تا پایان وقت اداری آخرین روز هفته بعد، سپرده قانونی خود را براساس فرم‌هایی که بانک مرکزی در اختیار آنها قرار می‌دهد محاسبه و نزد بانک مرکزی تودیع نمایند.

تبصره ۱- سپرده دریافتی از بانک‌ها و مؤسسات و همچنین در مورد شعب بانک‌ها و مؤسسات ایرانی و خارجی در منطقه، سپرده دریافتی از بانک یا مؤسسه مادر و یا هر نوع بدهی به آنها مشمول پرداخت سپرده قانونی نمی‌باشد.

تبصره ۲- متوسط مانده حساب‌های سپرده در پایان آخرین روز کاری هفته مبنای محاسبه سپرده قانونی قرار می‌گیرد.

تبصره ۳- با تایید بانک مرکزی، سپرده قانونی نسبت به سپرده‌های ارزی می‌تواند به نوع ارز سپرده‌های دریافتی، نزد بانک مرکزی تودیع شود.

ماده ۵۷- بانک مرکزی نسبت به سپرده قانونی ریالی، سود ریالی براساس نرخ‌های مصوب و نسبت به سپرده قانونی ارزی، سود ارزی به تشخیص خود، متناسب با بازارهای بین‌المللی تعیین و پرداخت می‌نماید. سود مذکور براساس مدت و مانده سپرده‌ها در پایان هر ۶ ماه محاسبه و پرداخت می‌گردد.

ماده ۵۸- واحدهای بانکی در منطقه مجاز به خرید و فروش کالا به حساب خود و به منظور تجارت نمی‌باشند.

تبصره- خرید و فروش کالا به منظور تجارت و همچنین انجام معاملات غیر منقول توسط بلنک‌هائی که هدف آنها انجام معاملات غیرمنقول نیست در چارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا مجاز بوده و مشمول محدودیت مذکور در این ماده نمی‌باشد.

ماده ۵۹- کلیه اسناد عملیات واحدهای بانکی در منطقه به ریال تنظیم و در دفاتر حسابداری ثبت می‌گردند. در مورد معاملات ارزی واحدهای بانکی، مبلغ ارزی نیز در اسناد مربوطه درج می‌گردد.

ماده ۶۰- مانده مستهلک نشده اموال غیرمنقول واحدهای بانکی در پایان هر سال نمی‌تواند از ۳۰ درصد مبلغ حساب سرمایه آنها تجاوز نماید.

تبصره- واحدهای بانکی در صورت خرید واحدهای مسکونی سازمانی برای سکونت کارکنان خود و عدم تکافوی حد مذکور در این ماده، بایستی مجوز لازم را از بانک مرکزی اخذ نمایند.

ماده ۶۱- اموالی که در جهت وصول مطالبات واحدهای بانکی به تملک بانک در می‌آید بایستی حداکثر ظرف مدت یک سال به فروش رسد. در موارد استثناء با تایید بانک مرکزی، مهلت مذکور قابل تمدید است.

ماده ۶۲- مانده مجموع دارائی‌ها ناشی از خرید سهام و مشارکت در سرمایه شرکت‌ها و سایر اوراق بهادار هیچگاه نباید از ۳۰ درصد مبلغ حساب سرمایه واحدهای بانکی تجاوز نماید.

ماده ۶۳- بانک‌ها و مؤسسات در منطقه نمی‌توانند بیش از یک درصد مبلغ حساب سرمایه به هر یک از اعضاء هیئت مدیره یا هیئت عامل، مدیر عامل، قائم مقام بانک و مؤسسه و همسر و فرزندان تحت تکفل آنان تسهیلات اعتباری اعطاء نمایند.
به هر حال مجموع تسهیلات اعطائی به اشخاص مذکور نباید از ۵ (پنج) درصد مبلغ حساب سرمایه تجاوز نماید.

ماده ۶۴- بانک‌ها و مؤسسات در منطقه می‌توانند طبق شرایط تعیین شده در زیر به شرکت‌هایی که اعضاء هیئت مدیره و مدیر عامل بانک یا مؤسسه در آنها سهام بوده و یا عضو هیئت مدیره آن‌ها باشند تسهیلات اعتباری اعطاء نمایند:

۶۴-۱- اعطای تسهیلات به هر شخص حقوقی که یکی از سهامداران مؤثر بانک یا مؤسسه یا یکی از اعضاء ارکان آن (هیئت مدیره، مدیر عامل و قائم مقام مدیر عامل) یا همسر و فرزندان تحت تکفل آنان بیش از پنج درصد سهام آنان را دارا باشند و یا چند نفر از اشخاص فوق‌الذکر جمعاً بیش از ده درصد سهام آن را دارا باشند، نباید از ده درصد مانده حساب سرمایه بانک یا مؤسسه تجاوز نماید.

۶۴-۲- اعطای تسهیلات توسط بانک یا مؤسسه به هر شخص حقوقی که مدیر عامل (یا قائم مقام) و یا هر یک از اعضاء هیئت مدیره آن‌ها در همان بانک یا مؤسسه دارای سمت موظف یا غیر موظف به عنوان عضو هیئت مدیره و یا مدیر عامل (یا قائم مقام) باشند، نیز تابع شرایط مذکور در بند ۱-۶۴ می‌باشد.

تبصره ۱- محدودیت‌های مذکور در این ماده در مورد شرکت‌هایی که سهام آنها در بورس اوراق بهادار پذیرفته شده، اعمال نمی‌گردد و اعطای تسهیلات به اینگونه شرکت‌ها، محدود به سقف فردی اعطای تسهیلات (حداکثر ۱۵ درصد مانده حساب سرمایه بانک یا مؤسسه) می‌باشد.

تبصره ۲- شرایط اعطای تسهیلات مذکور در این ماده می‌بایست مشابه شرایط سایر تسهیلات اعطایی بانک و مؤسسه باشد.

ماده ۶۵- دارائی‌ها و بدهی‌های ارزی واحدهای بانکی در منطقه باید بر مبنای نرخ ارز مربوط و براساس نرخ اعلام شده فروش نقدی ارز در شعبه مرکزی بانک ملی ایران در منطقه، در پایان هر دوره مالی تسعیر شود. در مورد دارائی‌ها و بدهی‌های با سررسید کمتر از یکسال، مابه‌التفاوت حاصل از تسعیر به حساب سود و زیان منتقل خواهد شد. در مورد دارائی‌ها و بدهی‌ها بلندمدت ارزی، در پایان هر سال مالی مابه‌التفاوت حاصل از تسعیر محاسبه می‌گردد. چنانچه نتیجه این محاسبه حاکی از آن باشد که در اثر تغییرات نرخ برابری ارزها، دارائی‌ها بیشتر و یا بدهی‌ها کمتر از واقع نشان داده شده است، برای زیان حاصل، ذخیره‌ای برابر زیانی که در اثر تسعیر اقلام مزبور ایجاد می‌شده در حساب‌های واحدهای بانکی منظور خواهد گردید. در سال مالی بعد چنانچه تغییرات نرخ برابری ارزها به نحوی باشد که نیازی به نگاهداری تمام یا قسمتی از ذخیره ایجاد شده نباشد ذخیره مذکور به میزانی که مورد نیاز نیست به حساب سود و زیان برگشت داده خواهد شد.

ماده ۶۶- واحدهای بانکی در منطقه مکلفند هر سال حداقل ۱۵ درصد از سود ویژه خود را به حساب اندوخته قانونی منتقل نمایند. پس از آنکه میزان اندوخته قانونی معادل سرمایه شود ایجاد این اندوخته اختیاری است.

ماده ۶۷- استهلاک دارائی‌های ثابت به نرخ‌های ذیل و به روش مستقیم در هر سال محاسبه و به حساب سود و زیان منتقل خواهد شد.

ساختمان	به نرخ ۱۰ درصد
تأسیسات	به نرخ ۲۰ درصد
وسایط نقلیه	به نرخ ۲۰ درصد
اثاث و لوازم اداری	به نرخ ۲۰ درصد
دستگاه‌های الکترونیک	به نرخ ۳۳/۳۳ درصد
دستگاه‌های خودکار پرداخت و دستگاه‌های مخابراتی	به نرخ ۲۰ درصد
هزینه‌های تأسیس و هزینه‌های نرم‌افزاری	حداکثر ۳ ساله

- ماده ۶۸-** هزینه‌های تأسیس باید قبل از تقسیم هر گونه سود مستهلک شوند.
- ماده ۶۹-** واحدهای بانکی در منطقه موظفند همه ساله برای پوشش زیان‌های ناشی از عدم وصول مطالبات به ترتیب ذیل ذخائر کافی در حساب‌ها ایجاد نمایند:
- ۱-۶۹- ایجاد ذخیره لازم در مورد هر یک از تسهیلات اعطائی در مورد کفایت این ذخائر، بانک مرکزی نظر حسابرس مستقل را مورد توجه قرار خواهد داد.
- ۲-۶۹- ایجاد ذخیره حداقل معادل ۲ درصد جمع کل مانده تسهیلات اعطائی پس از کسر تسهیلات مذکور در بند ۱-۶۹.
- ماده ۷۰-** در صورتی که در اثر زیان‌های وارده سرمایه واحدهای بانکی و صرافی‌ها از حدهای مقرر در مواد (۱۰) و (۲۶) دستورالعمل کمتر شود واحدهای بانکی و صرافی‌ها مکلفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه سرمایه خود را تکمیل نمایند.
- ماده ۷۱-** دفاتر نمایندگی منحصرأً به عنوان دفتر رابط و پیگیری روابط بانکی بانک متبوع خود در منطقه اقدام می‌کنند و از انجام هرگونه معامله بانکی و ارائه خدمات بانکی از هر نوع ممنوع هستند.
- ماده ۷۲-** واحدهای صرافی منحصرأً به امور خرید و فروش و نقل و انتقال انواع پول‌ها به صورت نقدی و حواله و مسکوکات طلا و نقره اشتغال می‌ورزند و کلیه عملیات خود را در دفاتر روزنامه و کل به ثبت می‌رسانند.
- ماده ۷۳-** واحدهای صرافی از اعطای هر نوع تسهیلات اعتباری و نگاهداری حساب جهت مشتریان خود ممنوع هستند.
- تبصره-** واحدهای صرافی می‌بایست در مقابل کلیه معاملات و خدماتی که برای مشتریان انجام می‌دهند رسید رسمی با ذکر جزئیات ارائه دهند. نرخ ارزها به ریال و نرخ ارزها در مقابل یکدیگر باید در محل صرافی برای اطلاع عموم آگهی شود.

بخش پنجم - مقررات مربوط به نظارت بر واحدهای بانکی، دفاتر نمایندگی و صرافی‌ها در منطقه

ماده ۷۴- واحدهای بانکی و دفاتر نمایندگی در منطقه موظفند کلیه مقررات و ضوابط مذکور در قانون، آیین‌نامه، دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که در چارچوب قوانین و مقررات صادر می‌شود را مراعات نمایند.

تبصره - رعایت کلیه مقررات و ضوابط مرتبط با فعالیت صرافی‌ها در این دستورالعمل برای صرافی‌های منطقه الزامی می‌باشد.

ماده ۷۵- واحدهای بانکی باید در تابلوی خود عبارت با "مجوز رسمی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران" را ذکر نموده و در سر برگ کلیه فرم‌های چاپی بانک، شماره و تاریخ مجوز صادره مزبور را درج نمایند.

ماده ۷۶- واحدهای بانکی باید ترتیباتی اتخاذ نمایند تا حساب‌برسان آنان در رسیدگی‌های خود علاوه بر رعایت اصول و ضوابط حرفه‌ای حسابرسی طبق استانداردهای لازم الرعایه، نسبت به رعایت ضوابط و مقررات ناظر بر فعالیت واحدهای بانکی در منطقه نیز بطور صریح اظهار نظر نمایند.

ماده ۷۷- کلیه واحدهای بانکی و صرافی‌ها موظفند همواره اسناد و مدارک فعالیت خود و دفاتر حسابداری را در اقامتگاه قانونی برای بازرسی توسط بازرسین بانک مرکزی در دسترس نگاهدارند.

ماده ۷۸- واحدهای بانکی در منطقه باید سرفصل حساب‌ها، دفاتر و صورت‌های مالی خود را طبق عناوین و فرم‌های تعیین شده از طرف بانک مرکزی تنظیم و نگهداری نمایند.

ماده ۷۹- واحدهای بانکی غیر برون مرزی موظفند آمار و اطلاعات مشروح زیر را در فواصل زمانی تعیین شده به بانک مرکزی ارسال نمایند.

تبصره - بانک مرکزی عنداللزوم فرم‌های مربوط راجه واحدهای بانکی غیر برون مرزی ارسال می‌نماید.

۷۹-۱- آمار و اطلاعات هفتگی:

۱-۱-۷۹- صورت محاسبه سپرده قانونی؛

۲-۱-۷۹- صورت دارائی‌ها و بدهی‌های ارزی بر حسب بخش‌های اقتصادی.

۷۹-۲-آمار و اطلاعات ارسالی بطور ماهانه که بایستی تا دهم ماه بعد ارائه شود:

۱-۷۹-۲- خلاصه دفتر کل؛

۲-۷۹-۲- صورت دارائی‌ها و بدهی‌های ارزی طبقه بندی شده بر حسب نوع ارز.

۳-۷۹-اطلاعات ارسالی در پایان هر ۳ ماه که بایستی تا پانزده روز بعد از پایان هر ۳ ماه

ارائه شود:

۱-۷۹-۳- صورت محاسبه کفایت سرمایه؛

۲-۷۹-۳- صورت طبقه بندی شده وام‌ها و تسهیلات مصوب و استفاده شده اعطایی بر

حسب مدت، نوع وثایق و نرخ سود؛

۳-۷۹-۳- صورت مانده ضمانتنامه‌ها و اعتبارات اسنادی براساس طبقه بندی مورد

نظر بانک مرکزی؛

۴-۷۹-۳- ملنده وام‌ها و تسهیلات و سپرده‌های ارزی دریافتی به تفکیک گروه‌های

اشخاص حقیقی، حقوقی و بانک‌ها، برحسب کشورها.

۴-۷۹-اطلاعات ارسالی در پایان هر ۶ ماه از هر سال مالی که بایستی حداکثر تا ۳۰ روز

بعد از پایان ۶ ماه ارائه شود:

۱-۷۹-۴- تراز نامه؛

۲-۷۹-۴- صورت حساب سود زیان؛

۳-۷۹-۴- صورت گردش وجوه نقدی؛

۴-۷۹-۴- مشخصات رؤسا و مدیران ارشد واحدها (از رئیس شعبه به بالا) و

معامله‌گران ارزی؛

تبصره- مشخصات اشخاص مذکور، در پایان ۶ ماهه اول فعالیت واحد بانکی به طور کامل و در

دوره‌های بعدی فقط صورت تغییرات ارسال می‌گردد.

۵-۷۹-۴- تسهیلات اعطائی به اشخاص موضوع مواد ۶۳ و ۶۴ دستورالعمل؛

۵-۷۹-آمار و اطلاعات سالانه که بایستی حداکثر تا ۴ ماه پس از پایان سال مالی ارسال

شود:

۱-۵-۷۹- صورت‌های مالی حسابرسی شده (شامل صورت‌های مالی بانک و مؤسسات

مادر شعب خارجی)؛

۲-۵-۷۹- یک نسخه از گزارش بازرسی قانونی؛

۳-۵-۷۹- گزارش هیئت مدیره به مجامع عمومی سالانه در مورد بانک‌ها و مؤسسات؛

۴-۵-۷۹- یک نسخه از مصوبه مجمع عمومی در مورد بانک‌ها و مؤسسات.

ماده ۸۰- واحدهای بانکی برون مرزی موظفند آمار و اطلاعات مشروحه زیر را در فواصل زمانی

تعیین شده به بانک مرکزی ارسال نمایند.

تبصره- بانک مرکزی عنداللزوم فرم‌های مربوطه را به واحدهای بانکی برون مرزی ارسال

می‌نماید.

۱-۸۰- آمار و اطلاعات هفتگی:

۱-۸۰-۱- صورت محاسبه سپرده قانونی؛

۲-۸۰-۱- صورت دارائی‌ها و بدهی‌های ارزی بر حسب بخش‌های اقتصادی.

۲-۸۰- آمار و اطلاعات ارسالی بطور ماهانه که بایستی تا دهم ماه بعد ارائه شود:

۱-۸۰-۲- خلاصه دفتر کل؛

۲-۸۰-۲- صورت دارائی‌ها و بدهی‌ها بر حسب کشور و مشتری، به تفکیک گروه‌های

اشخاص حقیقی، حقوقی و بانک‌ها.

۳-۸۰- اطلاعات ارسالی در پایان هر ۳ ماه که بایستی تا پانزده روز بعد از پایان هر ۳ ماه

ارائه شود:

۱-۸۰-۳- صورت محاسبه کفایت سرمایه؛

۲-۸۰-۳- صورت طبقه بندی شده وام‌ها و تسهیلات مصوب و استفاده شده اعطائی

بر حسب مدت (کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت) نوع وثایق و نرخ سود؛

۳-۸۰-۳- صورت مانده ضمانتنامه‌ها و اعتبارات اسنادی براساس طبقه‌بندی مورد نظر

بانک مرکزی؛

۴-۸۰-۳- مانده وام‌ها و تسهیلات و سپرده‌های ارزی دریافتی به تفکیک گروه‌های

اشخاص حقیقی، حقوقی و بانک‌ها، بر حسب کشورها.

۸۰-۴- اطلاعات ارسالی در پایان هر ۶ ماه از هر سال مالی که بایستی حداکثر تا ۳۰ روز

بعد از پایان ۶ ماه ارائه شود:

۱- ۸۰-۴- تراز نامه؛

۲- ۸۰-۴- صورت حساب سود و زیان؛

۳- ۸۰-۴- صورت گردش وجوه نقد؛

۴- ۸۰-۴- مشخصات رؤسا و مدیران ارشد واحدها (از رئیس شعبه به بالا) و

معامله گران ارزی.

تبصره- مشخصات اشخاص مذکور در پایان ۶ ماهه اول فعالیت واحد بانکی به طور کامل و در

دوره های بعدی فقط صورت تغییرات ارسال می گردد.

۵- ۸۰-۴- تسهیلات اعطائی به اشخاص موضوع مواد ۶۳ و ۶۴ دستور العمل.

۸۰-۵- آمار و اطلاعات سالانه که بایستی حداکثر تا ۴ ماه پس از پایان سال مالی ارسال

شود:

۱- ۸۰-۵- صورت های مالی حسابرسی شده (شامل صورت های مالی بانک و مؤسسات

مادر شعب خارجی)؛

۲- ۸۰-۵- یک نسخه از گزارش بازرسی قانونی؛

۳- ۸۰-۵- گزارش هیئت مدیره به مجامع عمومی سالانه در مورد بانکها و مؤسسات؛

۴- ۸۰-۵- یک نسخه از مصوبه مجمع عمومی در مورد بانکها و مؤسسات.

ماده ۸۱- واحدهای بانکی یک نسخه از صورت های مالی حسابرسی شده را به سازمان ارائه

خواهند کرد.

ماده ۸۲- بانک مرکزی سایر اطلاعات مورد نیاز خود را بر حسب مورد از واحدهای بانکی منطقه

دریافت خواهد نمود.

ماده ۸۳- آمار و اطلاعاتی که به ترتیب مذکور در مواد فوق توسط واحدهای بانکی منطقه تهیه و

ارائه می شود، به جز صورت های مالی، در بانک مرکزی محرمانه تلقی می شود و فقط به

صورت آمار جمعی واحدهای بانکی با طبقه بندی مورد نظر بانک مرکزی قابل انتشار

خواهد بود.

ماده ۸۴- هیئت مدیره و مدیر عامل بانک‌ها و مؤسسات و نیز رؤسای شعب نسبت به صحت آمار و اطلاعات ارائه شده به بانک مرکزی و مطابقت آنها با دفاتر خود، مسئول می‌باشند.

ماده ۸۵- بانک مرکزی هر زمان که لازم تشخیص دهد، بازرسان خود را جهت رسیدگی به حساب‌ها و نحوه فعالیت واحدهای بانکی، دفاتر نمایندگی و صرافی‌ها به منطقه اعزام خواهد نمود. مدیران و متصدیان امور در واحدهای بانکی، دفاتر نمایندگی و صرافی‌ها بلیت کلیه اسناد، مدارک و دفاتر خود را جهت انجام اینگونه رسیدگی‌ها ارائه نموده و امکان رسیدگی لازم و کافی را برای بازرسان اعزامی از طرف بلنک مرکزی فراهم نمایند.

ماده ۸۶- چنانچه در رسیدگی‌های بانک مرکزی موارد اشکال یا تخلف از ضوابط دیده شود، موارد به تشخیص بلنک مرکزی به واحد بانکی، دفتر نمایندگی و صرافی مربوط اعلام می‌شود.

ماده ۸۷- واحد بانکی، دفتر نمایندگی و صرافی مربوط پس از دریافت نتیجه رسیدگی‌های بانک مرکزی، در صورت وجود موارد اشکال یا تخلف، باید حداکثر ظرف مهلتی که حسب مورد توسط بانک مرکزی تعیین می‌گردد توضیحات و توجیحات خود را به همراه اسناد و مدارک لازم به بانک مرکزی ارسال نماید. در غیر این صورت موظف است قبل از پایان مهلت تعیین شده، نسبت به رفع اشکال یا تخلف اعلام شده اقدام و نتیجه اقدامات انجام شده در این زمینه را به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده ۸۸- تشخیص وقوع و تخلف و لزوم اعمال مجازات طبق مقررات مربوط، با بلنک مرکزی است.

ماده ۸۹- صرافی‌ها مکلفند آمار ماهانه جمع کل معاملات خرید و فروش ارز بر اساس نوع ارز و مسکوکات طلا و نقره را طبق فرم‌هایی که از طرف بانک مرکزی ارائه می‌گردد حداکثر تا دهم ماه بعد به بانک مرکزی ارسال دارند.

ماده ۹۰- صرافی‌ها مکلفند تراز نامه و صورت حساب سود و زیان خود را در پایان هر ۶ ماه از سال مالی خود حداکثر تا ۲۰ روز بعد از پایان ۶ ماه به سازمان ارسال دارند.

ماده ۹۱- صرافی‌ها موظفند صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده خود را که شامل ترازنامه، صورت‌حساب سود و زیان و گردش وجوه نقد حداکثر تا ۴ ماه بعد از پایان سال مالی خود به بانک مرکزی و سازمان ارسال دارند.

ماده ۹۲- بلنک مرکزی سایر اطلاعات مورد نیاز خود را برحسب مورد از صرافی‌های منطقه دریافت خواهد نمود.

بخش ششم - مقررات عمومی

ماده ۹۳- استفاده از نام بانک، مؤسسه، شعبه بانک، مؤسسه و دفتر نمایندگی در منطقه تنها با رعایت مفاد ماده (۱۸) قانون و آئین‌نامه اجرایی آن و دستورالعمل مجاز می‌باشد.

تبصره ۱- کلیه واحدهای بانکی و دفاتر نمایندگی در منطقه مشمول مقررات قانون، آئین‌نامه، دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که براساس مقررات مربوط صادر می‌شود، می‌باشند.

تبصره ۲- استفاده از نام صرافی در منطقه تنها با رعایت مفاد دستورالعمل مجاز بوده و کلیه صرافی‌ها مکلفند مفاد دستورالعمل و دستورات بانک مرکزی که براساس قوانین و مقررات مربوطه صادر می‌شود را رعایت نمایند.

ماده ۹۴- کلیه بانک‌ها و مؤسسات در مناطق بایستی قبل از تعیین هر یک از اعضای هیئت مدیره، هیئت عامل یا مدیرعامل و قائم مقام، تأییدیه بانک مرکزی را نسبت به اشخاص مذکور از نظر تخصصی و حرفه‌ای اخذ نمایند.

تبصره- رؤسای شعب بانک‌ها و مؤسسات و رؤسای دفاتر نمایندگی در منطقه نیز بایستی از نظر تخصصی و حرفه‌ای به تایید بانک مرکزی برسند.

ماده ۹۵- محکومین به سرقت، ارتشاء، اختلاس، خیانت در امانت، کلاهبرداری، جعل و تزویر، صدور چک بلامحل و ورشکستگی به تقصیر یا تقلب - اعم از اینکه حکم از دادگاه‌های داخلی یا خارج کشور صادر شده یا محکوم، مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد- از تصدی اداره امور واحدهای بانکی به هر عنوان، ممنوع می‌باشند.

ماده ۹۶- مدیران و اعضاء هیئت عامل یا مدیر عامل و قائم مقام بانکها و مؤسسات و همچنین رؤسای شعب بانکها و مؤسسات نمی توانند بدون اجازه بانک مرکزی در بانک یا مؤسسه دیگر در مناطق، سهم یا سمتی داشته باشند.

ماده ۹۷- ساعت کار واحدهای بانکی از طرف سازمان تعیین می گردد.

ماده ۹۸- به منظور تسهیل در مبادله چک ها و اسناد بانکی، با تایید بانک مرکزی اتاق پایاپای اسناد بانکی توسط واحدهای بانکی در منطقه تأسیس می شود که هزینه آن از طرف واحدهای یاد شده تأمین خواهد شد.

ماده ۹۹- واحدهای بانکی در هر یک از مناطق می توانند کانون بانکهای منطقه تأسیس نموده و به عضویت آن در آیند. این کانون با شخصیت حقوقی و استقلال مالی و به موجب اساسنامه ای که به تأیید بانک مرکزی خواهد رسید، اداره خواهد شد.

ماده ۱۰۰- بانکها و مؤسسات منطقه باید حداکثر تا ۴ ماه پس از پایان سال مالی، صورتهای مالی خود را به گواهی حسابرسان و به تصویب مجمع عمومی برسانند و حداکثر تا ۶ ماه پس از پایان سال مالی حداقل در یک روزنامه محلی (در صورت وجود) و یک روزنامه کثیرالانتشار کشور منتشر نمایند.

ماده ۱۰۱- کلیه واحدهای بانکی و صرافیها بایستی حداقل ۱۰ روز قبل از تشکیل مجمع عمومی خود تاریخ و موضوع دستور جلسه آن را به بانک مرکزی اعلام و پس از تشکیل مجمع عمومی نیز تصمیمات متخذه را جهت بانک مرکزی ارسال نمایند.

ماده ۱۰۲- تخطی از مفاد این دستورالعمل موجب اعمال مجازاتهای مقرر در قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سایر قوانین و مقررات مربوط می گردد.^۶

ماده ۱۰۳- در صورتی که بانک یا مؤسسه در منطقه از اجرای اقدامات پیشگیرانه و اصلاحی موضوع مواد (۲۸) و (۲۹) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران استنکاف نماید و یا حسب تشخیص معاون تنظیم گری و نظارت بانک مرکزی آنها را به طور کامل یا

^۶ - مصوب جلسه فوق العاده مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۱۱ هیأت عالی.

مؤثر اجرا نکند، اداره امور بانک یا مؤسسه در منطقه، تابع مواد (۳۰) و (۳۳) قانون

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.^۷

ماده ۱۰۴- واحدهای بانکی موظفند حسابرس مستقل خود را از بین حسابرسان مورد تأیید بانک

مرکزی مطابق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی انتخاب نمایند.^۸

ماده ۱۰۵- نحوه نگهداری اوراق و اسناد و دفاتر، نحوه رسیدگی به تخلفات، ترتیب انحلال و

ورشکستگی و لغو اجازه تأسیس واحدهای بانکی و سایر مواردی که در دستورالعمل

پیش‌بینی نشده است طبق قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران^۹ و قانون پولی

و بانکی مصوب سال ۱۳۵۱ خواهد بود.

^۷ - مصوب جلسه فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۱۱ هیأت عالی.

^۸ - مصوب جلسه فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۱۱ هیأت عالی.

^۹ - مصوب جلسه فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۱۱ هیأت عالی.